

Mundus Aspectabilis Philosophice Consideratus

Falck, Joseph

Augustae Vindelicorum, 1740

§. II. Sola Religio Christiana cultum habet Deo dignum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95848](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95848)

convincat de existentia Divinitatis, & fortè facilius hominem simplicem, quàm Philosophum vanum; hæc enim est differentia inter plebejum hominem, & talem sciolum, quòd ille in sua simplicitate sequatur statim ea, quæ primo aspectu ei manifesta sunt; iste verò suis præjudiciis seductus, variis subtilitatibus ipsam suam rationem obnubilet. En igitur Divinitatem ita omnium oculis expositam, ut nullus homo mentis compos, qui attentus sit sine vanitate & animi passione, illam non videat. Tantum abest, ut opus habeat multo ratiocinio, ut potius nihil timendum habeat, quàm ut fallaci ratiocinio implicetur: non magis opus habet meditatione, ut Deum suum ex aspectu mundi visibilis agnoscat, quàm ut supponat horologopæum, dum videt horologium, aut architectum, dum considerat ædificium.

Statim autem ac homo cognoscit suum Creatorem ac Patrem optimum, à quo habet esse, vitam, & omnia ad vitam necessaria, à cujus nutu dependent omnia, quique suprema potestate illa gubernat, à quo solo, uti sunt omnia, ita etiam ille suam felicitatem expectare debet: homo, inquam, qui hoc cognoscit, naturali rationis dictamine agnoscit etiam, & judicat, supremum hunc Creatorem ac Patrem optimum colendum esse, & quidem modo, quo potest meliore, & quantum in ejus viribus est, tanta Majestate ac Bonitate condigno.

§. II.

*Sola Religio Christiana cultum habet**Deo dignum.*

Religionis Christianæ fundamentum & basis est amor Dei; hoc est enim primum & maximum mandatum, hæc prima regula, *Ut Deum nostrum amemus ex toto corde, ex tota mente, ex totis viribus*: Religionēs reliquæ consistebant in timore Deorum, quos cupiebant placare; atque in spe beneficiorum, quæ studebant sibi procurare per aliquem cultum exteriorem, per preces & sacrificia. Religio autem, quam nos docuit Jesus Christus, nos obligat ad Deum magis amandum, quàm nos ipsos, atque ad nosmetipsos non aliter amandos, quàm ex amore ipsius: Nobis illa proponit, in mercedem, perfectum & æternum amorem: illa exigit abnegationem propriam, *Abneget semetipsum*; exigit nempe omnis amoris proprii exclusionem, ut nos duntaxat amemus ex charitate, veluti rem ad Deum spectantem, quàmque Deus vult à nobis amari in semetipso. Hæc inversio totius hominis, est restitutio ordinis novi hominis. En! quod ingenium humanum non excogitavit: superiorem esse potentiam necesse est, quæ vertit hominem contra se ipsum, eumque cogit ad ferendam hanc sententiam contra suum amorem proprium; nihil tamen adeò evidenter justum est, nihilque simul, quod intima hominis, sui ipsius idololatra, adeò evertat supditus. Deus non sufficienter colitur, nisi per hunc amorem summum, ut sæpe repetit S. August. Unde ergo factum est, ut potissima pars hominum defleceret in oppositum? substituit nempe sacrificia animalium, thus, aliæque dona in locum sui ipsius, victimæ, quam oportebat immolari. Dicatur jam homini, etiam simplici & indocto, quod debeamus amare Deum Patrem nostrum, qui nos fecit propter se: verbum hoc statim

tim penetrabit cor ejus, nī superbia, vel amor prōprius impediat, nec opus habet discussione, ut sentiat, hanc esse Religionis summam.

Jam verò verus iste cultus nusquam reperitur, quā in Religione Christiana; non est ergo, cur deliberes, ut eligas; alius omnis cultus inferior est, nec est, nec meretur nomen Religionis. Judæismus erat initium, & imago cultus promissi: si inde tollas figuras rudes, imperfectiones toleratas, ceremonias legales, & similia, erit Christianismus inchoatus: Christianismus perfectus sublati imperfectionibus omnem docet perfectionem, etiam internam, & quidquid interiūs in imo corde vitiosum est, rejicit: est everfio idololatriæ amoris proprii, & institutio purissimi cultus Dei per amorem summum & supremum. Quare jam, quantum volueris, non invenies verum hunc cultum, evolutum, depurgatum & perfectum, nisi apud Christianos; hi soli cognoscunt Deum infinite amabilem, & condignè colendum docent.

Quid enim Mahometani? non merentur, ut de illis fiat hic mentio. Eorum religio non est, nisi cultus rudis, servilis, mercenarius, carnalis: admittuntur falsum Prophetam, qui ipso fatente nullam habuit missionis suæ probationem, qui legem suam multis ineptiis & scditatibus inspersit. Neque mentio facienda est de populis aliis barbaris, eorūque insaniis. Neque in comparisonem venire possunt illi populi, qui magis culti reputantur: suere quidem inter illos sapientiores aliqui, qui de virtute, de honestate, decore, & politia externa, multa præclare scripserunt: nullus tamen eorum est, qui in suo cultu non habuerit ineptias & vitia. Id patet ex Ægyptiorum, Græcorum, Romanorum, cultiorum olim Paganorum delubris, oraculis, auguriis, festis, ceremoniis &c. Idem suo modo intellige de populis hodie cultioribus, quales reputantur Sinenses, qui etsi leges quasdam morales & politicas bonas habeant, in suo tamen cultu ineptias habent aut vitia. Et si hæc deessent, nullus tamen eorum omnium est, qui de Deo rectè sentiat, illum adoret in spiritu & veritate, eūque colat, uti convenit, non amando seipsum aut aliud, nisi propter Deum, & omnia referendo ad ipsum.

Homo igitur simplex & rectus, etsi quærat & percurrat omnia, nusquam gentium consistere poterit, & invenire, quod optat, nisi apud Christianos, cum apud hos solos inveniat amorem perfectum. Statim atque hunc invenit, invenit omnia, probèque intelligit, nihil aliud sibi superesse quærendum. Mysteria summa non eum absterrent; comprehendit enim, quòd, cum ipsa natura, opus Dei, ab imbecilli suo ingenio comprehendendi non possit, mirari non debeat, se non posse comprehendere omnia secreta Divinitatis: ipsa hæc imbecillitas vertitur in fortitudinem, & ejus tenebræ in lucem, ut diffidat sibi, & docilis fiat Deo. Nullam difficultatem habet credendi, Deum, amorem infinitum, dignatum fuisse ad nos descendere in carne, nostræ simili, ut temperaret radios suæ gloriæ, nosque doceret amare, & seipsum amaret in nobis. Atque in hoc sensu verum est dicere, veram religionem potius inveniri corde, quā ingenio: & revera invenitur simplicissimè per amorem Dei infinite amabilis, non per ratiocinium subtile Philosophorum. Socrates ipse nihil ferè invenit, cum interea humilis muliercula, & opifex docilis inveniunt omnia, dum inveniunt amorem perfectum. *Confiteor tibi Pater &c.* Amor Dei sine discussione decidit de summa rei in favorem Religionis Christianæ: hoc in sensu uti loquitur Tertullianus, *Anima naturaliter est Christiana.*